

**FUNDACJA
INSTYTUT NA RZECZ PAŃSTWA PRAWA**

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
ZA OKRES 01.01.-31.12.2013**

Lublin 2014

1) Informacje o Fundacji:

nazwa fundacji: Fundacja - Instytut na rzecz Państwa Prawa
siedziba: Lublin
adres: ul. Chopina 14/70, 20-023 Lublin
data wpisu w KRS: 28.01.2002
numer KRS: 0000085688
numer REGON: 432322189

Skład Zarządu Fundacji:

Funkcja	Nazwisko	Imię
Prezes	Sieniow	Tomasz
Wiceprezes	Wojtasik	Paweł
Członek	Rzeszót	Marzena
Członek	Cetlicer	Daniel

Celem statutowym Fundacji (§5 Statutu) jest podejmowanie działań na rzecz państwa prawa, a w szczególności:

- a. Propagowanie standardów państwa prawa,
- b. Podnoszenie świadomości prawnej społeczeństwa,
- c. Podnoszenie kwalifikacji zawodowych prawników,
- d. Promocja prawa europejskiego i idei integracji europejskiej,
- e. Działanie na rzecz ochrony praw człowieka,
- f. Promowanie polskich doświadczeń w transformacji ustroju państwowego w krajach postkomunistycznych,
- g. Wspieranie systemu edukacyjnego w zakresie propagowania zasad państwa prawa,
- h. Reforma systemu edukacji prawniczej,
- i. Wyeliminowanie korupcji z życia publicznego,
- j. Wspieranie inicjatyw na rzecz pogłębienia idei niezależności sędziowskiej,
- k. Pomoc prawna w zakresie dochodzenia przed sądem oraz organami administracji publicznej praw jednostek,
- l. Przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu osób znajdujących się w trudnej sytuacji, w szczególności z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, przemocy w rodzinie, alkoholizmu, narkomanii, zwolnienia z zakładu karnego, migracji lub uchodźstwa.
- ł. Ochrona praw konsumentów.

Fundacja realizuje swoje cele wszelkimi zgodnymi z prawem działaniami poprzez:

- a. propagowanie celów fundacji w środkach masowego przekazu,
- b. merytoryczne i finansowe wspieranie inicjatyw zbieżnych z celami fundacji,
- c. współpracę z instytucjami, organizacjami i osobami działającymi w zakresie objętym celem fundacji,
- d. organizowanie i wspieranie działalności wydawniczej promującej cele fundacji,
- e. finansowanie i pomoc w organizowaniu spotkań, konferencji, odczytów, dotyczących celów Fundacji,
- f. organizację szkoleń promujących w środowisku prawniczym cele fundacji,
- g. samodzielne realizowanie celów

2) Zasady, formy i zakres działalności statutowej z podaniem realizacji celów statutowych, a także opis głównych zdarzeń prawnych w jej działalności o skutkach finansowych:

Wymienione powyżej cele statutowe realizowane były poprzez następujące projekty:

A. Program Uchodźczy. W ramach Programu Uchodźczego realizowano w 2013 r. następujące projekty: „Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców”, „Age, Gender and Diversity”, „Punkt doradztwa integracyjnego dla cudzoziemców” oraz „Monitoring postanowień dotyczących umieszczania osób ubiegających się o status uchodźcy w strzeżonych ośrodkach”.

A.1.a. Projekt: „Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców”

Projekt „Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców” współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców oraz budżetu państwa. Beneficjentami projektu są osoby ubiegające się o nadanie statusu uchodźcy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz cudzoziemcy, którzy otrzymali już status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą.

W 2013 roku pomoc prawną i integracyjną na rzecz uchodźców w ramach projektu świadczyli następujący pracownicy: Anna Pawelec, Teresa Dębowczyk, Sylwia Paduchowska, Monika Gwiazda, Joanna Oleszkowicz, Iryna Kozak, Rozalia Kochanwicz, Jolanta Demianiuk oraz współpracujący z Fundacją wolontariusze (47 wolontariuszy).

Pomoc prawna i integracyjna była świadczona zarówno w biurze projektu, jak również w trakcie dyżurów w Ośrodkach dla Cudzoziemców: w Łukowie, Bezwoli i Horbowie oraz w Strzeżonym Ośrodku dla Cudzoziemców w Białej Podlaskiej. W przypadku osób przebywających w ośrodkach dla cudzoziemców (strzeżonych i otwartych) oddalonych od Lublina pracownicy projektu świadczyli niezbędną pomoc cudzoziemcom przy pomocy telefonu, faksu, e-maili, poczty. Pomoc integracyjna polegała w szczególności na wspólnych wizytach pracownika projektu z cudzoziemcem w urzędzie, szpitalu, sądzie, na policji itd. celem dokonania niezbędnego tłumaczenia.

W 2013 r. w ramach działań projektowych udzielono 1794 porad prawnych 481 cudzoziemcom (w tym 377 osób byli to beneficjenci nowi w stosunku do poprzedniego roku) oraz udzielono 672 porady integracyjne. W ostatnim roku realizacji projektu 20 cudzoziemców uzyskało ochronę uzupełniającą, a 79 uzyskało zgodę na pobyt tolerowany.

Kolejnym działaniem projektowym były seminaria dla studentów-wolontariuszy prowadzone w ramach Sekcji Prawa Uchodźczego Uniwersyteckiej Poradni Prawnej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, w trakcie których studenci zapoznawali się z problematyką prawa uchodźczego w teorii, a poprzez wyjazdy do Ośrodka dla Cudzoziemców w Łukowie mieli styczność z konkretnymi sprawami i problemami uchodźców. W 2013 r. w seminariach łącznie uczestniczyło 26 studentów.

W ramach projektu cudzoziemcy mogli korzystać ze stanowiska komputerowego z dostępem do Internetu oraz z drukarki. Przez pięć dni w tygodniu działał również telefon dla beneficjentów – infolinia, dzięki któremu cudzoziemcy mogli kontaktować się z pracownikami projektu celem zasięgnięcia porady. Celem podwyższania kompetencji dla pracowników projektu

oraz wolontariuszy zaangażowanych w jego realizację zostało zorganizowane dwudniowe szkolenie z zakresu świadczenia pomocy prawnej uchodźcom. Z uwagi na to, że sporządzanie pism uzależnionych od indywidualnych sytuacji beneficjentów wymaga niejednokrotnie specjalistycznej wiedzy w ramach projektu zostały zakupione aktualne zbiory ustaw oraz specjalistyczne pozycje książkowe.

W ramach projektu na bieżąco były prowadzone działania informacyjne i promocyjne poprzez opracowanie długopisów, ulotek w trzech wersjach językowych – polskiej, angielskiej i rosyjskiej, kalendarzyków-wizytówek, kalendarzy trójdzielnich na 2014 rok oraz bieżącą dystrybucję ww. materiałów promocyjnych.

Ponadto poza działaniami projektowymi pracownicy i wolontariusze projektu zorganizowali Dzień Dziecka dla dzieci mieszkających w Ośrodku dla Cudzoziemców w Horbowie oraz Mikołajki dla dzieci mieszkających w Ośrodku dla Cudzoziemców w Łukowie.

Część wkładu własnego do projektu „Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców” została sfinansowana dzięki realizacji, w okresie od 1 kwietnia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r., zadania publicznego finansowanego z Urzędu Miasta Lublin. Beneficjentami zadania publicznego było 117 zamieszkujących na terenie Lublina cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy oraz przebywających w Polsce na podstawie statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej. Poszczególne działania dofinansowane w związku z realizacją zadania publicznego tj. świadczenie bezpłatnej pomocy i informacji prawnej, doradztwo integracyjne, telefon dla beneficjentów – Infolinia oraz informacja i promocja mają charakter ciągły i są realizowane przez cały okres realizacji projektu.

A.1.b. Projekt: Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców finansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Programu „Obywatel i Prawo VII” realizowanego przez Instytut Spraw Publicznych

Projekt „Centrum Porad Prawnych dla Uchodźców” finansowany ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności w ramach Programu „Obywatel i Prawo VII” realizowanego przez Instytut Spraw Publicznych był rozwinięciem i uzupełnieniem poradnictwa prawnego dla uchodźców prowadzonego przez Instytut na rzecz Państwa Prawa od 2004 r. Projekt realizowano od dnia 1 stycznia do 31 października 2013 r.

Beneficjentami projektu byli cudzoziemcy, którzy ubiegają się o nadanie statusu uchodźcy na terytorium RP oraz osoby, które otrzymały już jedną z form ochrony międzynarodowej.

W ramach projektu pomoc prawną i integracyjną świadczyli radca prawny – Teresa Dębowczyk oraz wolontariusze - studenci prawa. Nad merytorycznym wykonaniem projektu czuwał koordynator – Jolanta Demianiuk. Głównym celem projektu było poszerzenie i ułatwienie cudzoziemcom dostępu do bezpłatnej pomocy prawnej oraz doradztwa integracyjnego, wzmocnienie ochrony ich praw a jednocześnie przygotowanie studentów-wolontariuszy do pracy z uchodźcami.

Osiągniętym rezultatem w czasie dziesięciu miesięcy realizacji projektu to pozyskanie 422 klientów. Jednak rzeczywista liczba ostatecznych beneficjentów jest znacznie wyższa biorąc pod

uwagę, iż cudzoziemiec przebywa w Polsce wraz z rodziną, która objęta jest jedną procedurą. Liczba udzielonych porad prawnych i integracyjnych – 1747. W czasie trwania projektu odbyło się 9 wyjazdów w celu odbycia dyżuru prawnego do Ośrodków dla Cudzoziemców w Łukowie i Bezwoli. Uczestnikami wyjazdów byli koordynator oraz wolontariusze. Podczas wyjazdów wolontariusze mieli możliwość przyjrzenia się funkcjonowaniu ośrodków oraz życiu codziennemu jego mieszkańców.

W czasie trwania projektu udało się zrekrutować 14 wolontariuszy – studentów prawa IV i V roku. Wolontariusze w czasie dziesięciomiesięcznej realizacji projektu spędzili łącznie 840 godzin angażując się w pomoc na rzecz uchodźców. W czasie trwania realizacji projektu beneficjentom udostępnione zostały znaczki pocztowe na potrzeby związane z prowadzeniem postępowania w sprawie o nadanie statusu uchodźcy toczącego się na terytorium RP. W ciągu 10 miesięcy realizacji projektu łącznie 300 cudzoziemcom zwrócono koszty przejazdu do biura w postaci biletu MPK.

Dzięki środkom w ramach projektu opracowano i udostępniono ulotki informacyjne w językach polskim, rosyjskim i angielskim. W ulotkach znalazły się podstawowe informacje prawne dotyczące procedury o nadanie statusu uchodźcy, praw i obowiązków cudzoziemca w czasie jej trwania, pomocy świadczonej w ramach projektu Centrum oraz grafiku przyjęć klientów wraz z danymi teleadresowymi. Dzięki ulotkom informacyjnym prowadzono działania promocyjne a informacje zawarte w ulotce przyczyniły się do wzrostu świadomości prawnej cudzoziemców.

W ramach projektu przewidziano również organizację seminariów szkoleniowych dla zespołu projektu oraz dla uchodźców. W sumie zorganizowano 5 seminariów szkoleniowych dla studentów-wolontariuszy, uchodźców posiadających w Polsce status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą oraz tych będących w procedurze uchodźczej.

A.2. Projekt: „Age, Gender and Diversity”

W okresie sierpień-październik 2013 r. realizowany był projekt „Age Gender Diversity” finansowany przez Biuro Krajowe UNHCR w Polsce. Za realizację projektu odpowiedzialni byli: Teresa Dębowczyk (koordynator projektu) oraz Katarzyna Sosnowska (asystent), Yulian Hofman (tłumacz), Jolanta Demianiuk (tłumacz), Rozalia Kochanowicz (repcja konferencji).

Projekt zakładał przeprowadzenie monitoringu sytuacji cudzoziemców ubiegających się o nadanie statusu uchodźców w Polsce, a także osób, które uzyskały już status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą. Odbyło się 15 spotkań: 7 w ośrodkach dla cudzoziemców (Dębak, Targówek-Warszawa, Kolonia Horbów, Biała Podlaska, Białystok, Czerwony Bór, Bezwola), 3 w strzeżonych ośrodkach dla cudzoziemców (Przemyśl, Białystok i Biała Podlaska) i 4 z osobami przebywającymi poza ośrodkami oraz z osobami, które posiadają jedną z form ochrony w Polsce (Warszawa, Białystok, Łomża, Berezówka). W rozmowach wzięło udział 341 cudzoziemców (141 kobiet; 154 mężczyzn; 46 dzieci). W trakcie spotkań skupiono się przede wszystkim na problemach wyżej wymienionych osób w Polsce.

W ramach projektu został stworzony Zespół Wielozadaniowy w skład którego weszły 73 osoby reprezentujące 27 instytucji/organizacji zarówno ogólnopolskich (m.in. UNHCR, Urząd do

Spraw Cudzoziemców, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Policję, Polski Czerwony Krzyż, Helsińską Fundację Praw Człowieka, Stowarzyszenie Interwencji Prawnej), jak i lokalnych (m.in. MOPR, PCPR, Caritas, urzędy wojewódzkie).

Na zakończenie projektu zorganizowana została w Warszawie konferencja podsumowująca zrealizowane działania. Wyniki przeprowadzonych spotkań oraz rekomendacje i propozycje rozwiązań, które padły podczas konferencji posłużyły przedstawicielom UNHCR do przygotowania raportu.

A.3. Projekt: „Punkt doradztwa integracyjnego dla cudzoziemców”

Projekt „Punkt doradztwa integracyjnego dla cudzoziemców” współfinansowany ze środków Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego realizowany był w okresie od dnia 01.08.2013 r. do dnia 31.12.2013 r.

W ramach projektu prowadzone było specjalistyczne, bezpłatne poradnictwo dotyczące praw i obowiązków cudzoziemców, którym nadany został status uchodźcy, udzielono ochrony uzupełniającej lub udzielono zgody na pobyt tolerowany. Odbywające się w siedzibie Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa dyżury doradcy integracyjnego i współpracujących z nim wolontariuszy pozwoliły na prowadzenie indywidualnych konsultacji w sprawach związanych z pomocą socjalną, edukacją, opieką zdrowotną, prawem pracy jak również bieżącymi sprawami życiowymi. Cudzoziemcy mieli możliwość uzyskania informacji na temat organów właściwych oraz trybu załatwiania spraw bezpośrednio ich dotyczących, uzyskiwali wskazówki w przedmiocie uzupełniania formularzy urzędowych, uzyskiwali informacje na temat przysługujących im uprawnień i obowiązków.

Doradca integracyjny (Jolanta Demianiuk), wspierany przez 3 studentów wolontariuszy (Franciszka Bednarza, Magdalenę Totę, Annę Srokę) udzielał także informacji w sprawie organów, do których należy zwracać się z poszczególnymi sprawami, pomagał w uzupełnieniu formularzy urzędowych oraz sporządzaniu pism procesowych. Z doradztwa integracyjnego świadczonego w ramach projektu skorzystało 111 cudzoziemców – kobiety i mężczyźni w wieku 18 do 60 lat, a także dzieci w wieku szkolnym – zamieszkałych na terenie województwa lubelskiego, którym nadano statusu uchodźcy, udzielono ochrony uzupełniającej lub zgody na pobyt tolerowany.

Świadczone w ramach projektu porady prawne obejmowały poradnictwo ustne, sporządzanie opinii prawnych, przygotowywanie pism i listów urzędowych. Projekt w znaczący sposób przyczynił się do poprawy sytuacji uchodźców zamieszkujących na terenie województwa lubelskiego jak również pozwolił studentom-wolontariuszom zdobyć doświadczenie w pracy pro bono.

A.4. Projekt: „Monitoring postanowień dotyczących umieszczania osób ubiegających się o status uchodźcy w strzeżonych ośrodkach”

Projekt finansowany był ze środków programu „Demokracja w Działaniu” Fundacji im. Stefana Batorego. Głównym analitykiem projektu był dr Tomasz Sieniow. Ponadto w skład zespołu wchodził prawnicy programu uchodźczego Fundacji.

W 2013 r. w ramach projektu wydano raport pt: „Stosowanie detencji wobec cudzoziemców. Raport z monitoringu i rekomendacje” zawierający wstęp oraz pięć części: *Detencja cudzoziemców a międzynarodowe standardy ochrony praw człowieka* (Tomasz Sieniow), *Praktyka sądowa stosowania detencji cudzoziemców w Polsce* (Teresa Dębowczyk, Joanna Oleszkowicz), *Wnioski i rekomendacje* (Tomasz Sieniow), *Zalecenia UNHCR dotyczące detencji* (tłum. Klara Tomaszek), *Przepisy odnoszące się do umieszczania cudzoziemców w strzeżonych ośrodkach w projekcie ustawy o cudzoziemcach* (wersja z dnia 6 marca 2013 r.). Przedstawione rekomendacje to wynik analizy akt 154 cudzoziemców umieszczonych w prowadzonych przez Straż Graniczną Strzeżonych Ośrodkach dla Cudzoziemców lub Aresztach w Celu Wydalenia wydanych przez 26 sądów rejonowych w Polsce (najwięcej z sądów rejonowych w Białej Podlaskiej oraz dla Miasta Stołecznego Warszawy) uzupełnionej ankietami wypełnionymi przez 94 poddanych detencji cudzoziemców oraz pogłębionej wywiadami przeprowadzonymi z naczelnikami wszystkich ośrodków strzeżonych w Polsce.

W dniu 26 marca 2013 r. odbyło się seminarium naukowe pt. "Stosowanie detencji wobec cudzoziemców" podsumowuje projekt. W trakcie seminarium zaprezentowano raport z realizacji projektu, wytyczne UNHCR w zakresie detencji uchodźców oraz zmiany w zakresie detencji cudzoziemców proponowanych w projekcie nowej ustawy o cudzoziemcach. W dyskusji panelowej udział wzięli Dr Tomasz Sieniow (IPP, KUL), Sędzia Małgorzata Makarska (Wiceprezes SR w Białej Podlaskiej), Przedstawiciel Zarządu ds. Cudzoziemców KG SG oraz Przedstawiciel Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

B. Program Migracyjny. W ramach Programu Migracyjnego realizowano w 2013 r. trzy projekty: „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów II”, „Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie II” oraz „Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie II”.

B.1. Projekt: „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów II”

W 2013 roku Fundacja kontynuowała realizację drugiej edycji projektu „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżetu państwa. Celem projektu była kontynuacja działań podejmowanych od 2009 roku, tj. udzielanie wsparcia instytucjonalnego dla urzędników zajmujących się sprawami cudzoziemców na terenie województwa lubelskiego poprzez organizację spotkań roboczych, szkoleń i konferencji czy wydawanie publikacji. Planowanym efektem długoterminowym projektu jest wzmocnienie kompetencji i wiedzy urzędników i osób pracujących na co dzień z cudzoziemcami, a pośrednio poprawienie sytuacji samych migrantów.

Funkcję koordynatora projektu pełnił w 2013 r. dr Tomasz Sieniow, będący równocześnie Sekretarzem Rady Sieci Wsparcia. Na stanowisku Specjalisty ds. komunikacji i szkoleń

zatrudniona była Paula Mazurek, natomiast na stanowisku Specjalisty ds. promocji zatrudniona została Marzena Rzeszót. W realizacji projektu pomagali także wolontariusze Fundacji. Chęć podtrzymania uczestnictwa w działaniach projektu podtrzymało ponad 30 przedstawicieli różnych instytucji. W celu wzmocnienia działań roboczych pomiędzy członkami Sieci kontynuowane były działania Rady Sieci Wsparcia, w której skład wchodzi: Monika Budka z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, dr Stanisław Dubaj z Wyższej Szkoły Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, Roman Jaborkhel z Wydziału Kultury Urzędu Miasta Lublin oraz dr Maciej St. Zięba - Dyrektor Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego.

W ramach projektu w 2013 r. prowadzone były następujące działania:

- a) zorganizowane zostały cztery spotkania robocze poświęcone bieżącym zagadnieniom z zakresu integracji migrantów, w każdym z nich uczestniczyło ok. 20 osób;
- b) zredagowano i rozesłano do adresatów listy mailingowej (ponad 160 osób) cztery numery Newslettera Lubelskiej Regionalnej Sieci Wsparcia Imigrantów;
- c) w grudniu 2013 r. zorganizowana została konferencja „Cudzoziemcy w Polsce i Europie: Między integracją a wykluczeniem”. Referaty wygłosili m. in. prof. Bohdan Rożnowski z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, dr Wojciech Wcisłowski ze Stowarzyszenia Centrum Wolontariatu w Lublinie, dr Tomasz Sieniowski, Paula Mazurek i Barbara Wójcik z Fundacji Instytut na rzecz Państwa Prawa, Milou Haggenburg z Trimbos Instituut (Holandia). Odbyła się również panel dyskusyjny z udziałem cudzoziemców mieszkających w Lublinie: Yulianem Hofmanem z Ukrainy, Assef'em Salloom'em z Syrii i Pastorem Randy'm Hacker'em ze Stanów Zjednoczonych. W konferencji uczestniczyli także przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejskiego Urzędu Pracy, Wojewódzkiego Urzędu Pracy, Centrum Pomocy Migrantom i Uchodźcom Caritas Archidiecezji Lubelskiej, Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego. W konferencji uczestniczyło ponad 70 osób;
- d) kontynuowano prowadzenie serwisu internetowego poświęconego projektom migracyjnym realizowanym w Fundacji - www.migrant.lublin.pl
- e) zorganizowane zostały dwa szkolenia dla członków Sieci Wsparcia; pierwsze szkolenie dotyczyło wybranych zagadnień cywilnoprawnych w odniesieniu do cudzoziemców w Polsce; drugie szkolenie podejmowało tematykę komunikacji międzykulturowej; w każdym szkoleniu wzięło udział po 20 osób;
- f) w ramach Biblioteki Migracyjnej zgromadzono ponad 1000 publikacji polskich i zagranicznych; zbiory Biblioteki są udostępniane wszystkim zainteresowanym, m. in. cudzoziemcom, studentom, pracownikom naukowym, pracownikom organizacji i instytucji zajmujących się obsługą i pomocą cudzoziemcom.

B.2. Projekt: „Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie II”

W styczniu 2013 r. Fundacja rozpoczęła realizację projektu „Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie II” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu

Powrotów Imigrantów i budżetu państwa. Jest to projekt 2,5 roczny i zakończy się z dniem 30 czerwca 2015 r. Celem projektu jest wzmocnienie kompetencji pracowników instytucji zajmujących się sprawami cudzoziemskimi w zakresie realizacji dobrowolnych powrotów – w szczególności Straży Granicznej, Urzędów Wojewódzkich i Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Efektem projektu będzie dostarczenie wiedzy i przeszkolenie osób pracujących z cudzoziemcami na terenie Lubelszczyzny oraz promocja idei dobrowolnych powrotów.

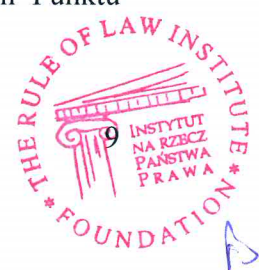
Koordynatorem projektu została Anna Kosińska, natomiast na stanowisko specjalisty ds. komunikacji i promocji zatrudniony został Krzysztof Chrześcijanek, zaś na stanowisko specjalisty ds. szkoleń i seminariów Paweł Wojtasik. W realizacji projektu pomagali również wolontariusze Fundacji. W projekcie uczestnictwo zgłosiły instytucje zajmujące się cudzoziemcami na Lubelszczyźnie – Nadbużański Oddział SG, Lubelski Urząd Wojewódzki – Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców, Caritas, MOPR oraz środowiska uniwersyteckie i organizacje pozarządowe.

W ramach projektu w 2013 r. prowadzone były następujące działania:

- a) zorganizowane zostały cztery seminaria dotyczące problematyki migracji, dobrowolnych powrotów i informacji o krajach pochodzenia, w których uczestniczyło w sumie 81 osób;
- b) zorganizowane zostały trzy szkolenia: szkolenie w Nałęczowie w dniach 18-19 kwietnia 2013 r., poświęcone prawom człowieka oraz informacjom o krajach pochodzenia; szkolenie w Kazimierzu Dolnym z zakresu komunikacji międzykulturowej w procesie powrotowym, które odbyło się w dniach 10-11 kwietnia 2013 r. oraz szkolenie z zakresu problematyki prawnej związanej z powrotami imigrantów, które odbyło się w dniach 2-3 grudnia 2013 r. w Lublinie;
- c) zredagowano i rozesłano do adresatów listy mailingowej (147) cztery numery Newslettera projektu;
- d) przygotowane zostały broszury i ulotki promocyjne oraz prowadzona była strona internetowa www.migrant.lublin.pl;
- e) w ramach Biblioteki Migracyjnej, inicjatywy realizowanej wspólnie z projektem „Lubelska Regionalna Sieć Wsparcie Imigrantów II” zostało zgromadzone ponad 1000 publikacji. Katalog zasobów udostępniany jest w zakładce projektu na stronie www.panstwowprawa.org, na stronie www.migrant.lublin.pl oraz w siedzibie Fundacji. Zbiory biblioteki obejmują publikacje z zakresu prawa migracyjnego, azylowe, celnego, psychologii, socjologii i historii migracji oraz uchodźstwa.

B.3. Projekt: „Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie II”

W 2013 r. kontynuowano w partnerstwie z Wyższą Szkołą Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie projekt „Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie II”, współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich oraz budżetu państwa. W merytoryczną realizację projektu zaangażowane były następujące osoby: Izabela Leraczyk (koordynator), Piotr Kostecki (koordynator), Barbara Wójcik (prawnik), Magdalena Tota (doradca integracyjny) oraz Agnieszka Dżaman (opiekun Punktu Informacyjnego dla Cudzoziemców w Chełmie).

W ramach projektu podjęto w 2013 r. następujące działania:

- a) Prowadzono Centrum Informacji dla Cudzoziemców w Lublinie (siedziba Fundacji). W okresie objętym sprawozdaniem z pomocy prawnika i doradcy integracyjnego skorzystało 65 osób (m.in. z Arabii Saudyjskiej, Armenii, Azerbejdżanu, Brazylii, Białorusi, Bośni i Hercegowiny, Egiptu, Gruzji, Gwinei, Kazachstanu, Macedonii, Maroko, Mołdawii, Mongolii, Nigerii, Rosji, Syrii, Tajwanu, Tunezji, Ukrainy oraz USA). Ponadto udzielono licznych porad telefonicznych i e-mailowych.
- b) Prowadzono Punkt Informacyjny dla Cudzoziemców w Chełmie (siedziba WSSM). W okresie objętym sprawozdaniem z pomocy prawnika i doradcy integracyjnego skorzystało 39 osób (z Białorusi, Rosji i Ukrainy).
- c) Prowadzono stronę internetową projektu pod adresem www.migrant.lublin.pl. W okresie objętym sprawozdaniem ilość wejść na stronę wynosiła 20.807.
- d) Prowadzono kurs języka polskiego dla cudzoziemców. W okresie objętym sprawozdaniem, w Centrum Informacji dla Cudzoziemców, przeprowadzono 80 godzin lekcji j. polskiego, w którym w sumie uczestniczyło 16 osób. Uczestnicy kursu zostali podzieleni na dwie grupy początkujące (grupa rosyjskojęzyczna oraz grupa anglojęzyczna), każda po 40 godzin lekcyjnych. W Punkcie Informacyjnym dla Cudzoziemców w Chełmie przeprowadzono 60 godzin lekcji j. polskiego, w których w sumie uczestniczyły 20 osób.
- e) Zorganizowano cztery seminaria dla cudzoziemców: na temat „Praktyki i staże zawodowe dla cudzoziemców w Polsce” (16 stycznia 2013 r.); na temat „Transponowanie do polskiego porządku prawnego aktów prawa unii europejskiej w projekcie nowej ustawy o cudzoziemcach” (17 stycznia 2013 r.); na temat „Legalizacja pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polski dla studentów z zagranicy” (16 października 2013 r.); na temat „Wjazd i pobyt studentów - cudzoziemców z państw trzecich na terytorium Polski (UE) - aspekty praktyczne” (6 listopada 2013 r.).
- f) W okresie objętym sprawozdaniem wydano publikację pt. „Nabywanie obywatelstwa polskiego”. Została ona skierowana do cudzoziemców poszukujących informacji na temat nabywania obywatelstwa, a także do pracowników urzędów i instytucji zajmujących się pomocą migrantom. W publikacji zostały omówione regulacje dot. nabywania obywatelstwa z mocy prawa (poprzez urodzenie oraz repatriację), uznanie za obywatela oraz nadanie obywatelstwa polskiego, a także szczególna pozycja małoletniego w sprawach dot. obywatelstwa. Niniejszy tytuł został wydany w dwóch wersjach językowych: w wersji polsko-angielskiej i polsko-rosyjskiej, w łącznej ilości 4000 egzemplarzy.

C. Program Poradnictwa Prawnego. Program Poradnictwa Prawnego dla osób niezamożnych funkcjonował w 2013 r. przede wszystkim dzięki wolontariuszom zaangażowanym w udzielanie bezpłatnych porad oraz dzięki projektowi finansowanemu przez Unię Europejską za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Społecznego.

C.1. Lubelskie Centrum Bezpłatnych Porad Prawnych im. Eweliny Milczanowskiej

W roku 2013 Fundacja kontynuowała swoją podstawową działalność prowadząc porady prawne dla osób niezamożnych w ramach Lubelskiego Centrum Bezpłatnych Porad Prawnych im. Eweliny Milczanowskiej. Koordynatorem Centrum była do 30 września Joanna Gieroba. Od 1 października 2013 r. obowiązki zarządzania biurem przejął Franciszek Bednarz. Świadczenie bezpłatnych porad prawnych osobom niezamożnym było możliwe dzięki zaangażowaniu w poradnictwo prawne 34 wolontariuszy (prawników, aplikantów, absolwentów i studentów lubelskich uczelni). Działalność ta była wspierana także dzięki darowiznom otrzymywanym przez Fundację na realizację celów statutowych. W sumie wolontariusze Fundacji udzielili w 2013 r. porad prawnych w 730 sprawach na dyżurach zakresu prawa cywilnego, rodzinnego, administracyjnego, prawa pracy oraz praw człowieka.

C.2. Projekt: „Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie w powiatach krasnostawskim, kraśnickim i świdnickim”

W roku 2013 Fundacja kontynuowała i zakończyła z sukcesem realizację projektu „Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie w powiatach krasnostawskim, kraśnickim i świdnickim” finansowanego przez Unię Europejską za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Społecznego. Celem projektu było zapewnienie dostępu do bezpłatnych porad prawnych szerszej grupie niezamożnych mieszkańców województwa lubelskiego, tj. mieszkańcom powiatów wskazanych w nazwie projektu. Możliwość skorzystania z pomocy prawnika przy rozwiązywaniu problemów prawnych miała sprzyjać wzrostowi świadomości prawnej obywateli, a także ich umiejętności egzekwowania swoich uprawnień.

W ramach realizacji projektu oraz nawiązanej współpracy z lokalnymi samorządami miejskimi działalność kontynuowały trzy Centra Bezpłatnych Porad Prawnych: w Krasnymstawie, Kraśniku i Świdniku. Każde z centrów czynne 5 dni w tygodniu zapewniało dostęp do bezpłatnych porad prawnych doradcy prawnego bądź prawnika. Porady prawne były udzielane osobiście, pocztą elektroniczną za pośrednictwem strony internetowej projektu oraz telefonicznie. Nad organizacją i administracją Centrów czuwali ich koordynatorzy.

Za zarządzanie projektem odpowiedzialne było Biuro Projektu z siedzibą w Lublinie. W roku 2013 na stanowisku koordynatora zatrudniona była Joanna Gieroba, specjalisty ds. rozliczeń – Jakub Leraczyk, a następnie Jan Klimek, specjalisty ds. promocji – Paweł Gilowski, specjalisty ds. obsługi informatycznej – Arkadiusz Nóżka.

Uczestnikami projektu świadczącymi pomoc prawną w ramach centrów Bezpłatnych Porad Prawnych byli w 2013 r.: jako koordynatorzy – Roman Głogowski w Krasnymstawie, Joanna Lalak-Krzyżanowska, a następnie Ilona Grądzka w Kraśniku oraz Monika Kucharczyk w Świdniku, jako prawnicy i doradcy – Agnieszka Bachmatiuk, Arkadiusz Cudnoch, Justyna Pawelec-Wojtal, Agnieszka Pisarska, Beata Dudzińska, Anna Sobczuk oraz Paulina Woś.

Z dniem 30 września 2013 r. projekt został zakończony. W wyniku jego realizacji pomoc prawną otrzymało łącznie 4647 osób niezamożnych (103.27% w stosunku do zakładanych rezultatów projektu), którym prawnicy Fundacji udzielili łącznie 19 401 porad osobistych

(107.78% w stosunku do zakładanych rezultatów projektu) oraz 6380 porad telefonicznych i za pomocą poczty elektronicznej (127.60% w stosunku do zakładanych rezultatów projektu).

D. Program ochrony praw podstawowych

Realizując swoje cele statutowe Fundacja angażowała się w rozwój Programu Ochrony Praw Podstawowych. Jednym z owoców tej działalności było zorganizowanie w 2012 r. na Uniwersytecie Warszawskim międzynarodowej konferencji prawniczej „Doktrynalne podstawy i prawne uwarunkowania ochrony życia ludzkiego w fazie prenatalnej – perspektywa międzynarodowa”. Współorganizatorem konferencji było Centrum Prawne *Ordo Iuris*. Dostojny Patronat Honorowy nad konferencją objęła Jej Królewska Wysokość Wielka Księżna Luksemburga oraz Minister Sprawiedliwości RP. W 2013 roku Fundacja wraz z Centrum Prawnym *Ordo Iuris* prowadziła prace nad publikacją pokonferencyjną. Jej wydanie zaplanowano na 2014 rok.

W ramach działań Programu Ochrony Praw Podstawowych Fundacja wydała opinię prawną w związku z doniesieniem Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka na temat domniemanej „nietolerancji” i „indoktrynacji” dokonanej przez Radę Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 51 im. Jana Pawła II w Lublinie. Powodem zarzutów była tablica w stołówce szkolnej „Zasady kulturalnego spożywania posiłków” z punktem o treści „Pamiętam o modlitwie przed i po jedzeniu”. Zdaniem Fundacji brakuje podstawy prawnej do ograniczenia wolności uzewnętrzniania religii przez władzę publiczną. Ingerencja władz publicznych w Statut Szkoły polegająca na usunięciu postanowień nawiązujących do moralności katolickiej oraz nakaz usunięcia tablicy przypominającej o modlitwie byłby niedopuszczalną cenzurą. Opinia została przedłożona Minister Edukacji Narodowej, Pani Krystynie Szumilas i Lubelskiemu Kuratorowi Oświaty, Panu Krzysztofowi Babiszowi.

3) Informacja o prowadzonej działalności gospodarczej według wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego:

Fundacja nie prowadzi działalności gospodarczej i nie jest wpisana do rejestru przedsiębiorców

4) Odpisy uchwał zarządu fundacji:

- Uchwała nr 1/3/2013 z 22.03.2013 r. zatwierdzająca bilans za okres 1 stycznia 2012 - 31 grudnia 2012 r. na ogólną sumę bilansową 580 780,93 PLN oraz rachunek zysków i strat za okres 1 stycznia - 31 grudnia 2012 r. wykazujący nadwyżkę przychodów nad kosztami (wielkość dodatnia) w wysokości 14 957,68 PLN.
- Uchwała nr 2/3/2013 z 22.03.2013 r. zatwierdzająca sprawozdanie z działalności Fundacji za 2012 rok.

- Uchwała 1/11/2013 z 20.11.2013 r. dotycząca zaciągnięcia pożyczki na bieżącą działalność Fundacji w kwocie 295 000,00 PLN z PAFPIO.
- Uchwała nr 1/12/2013 z dnia 31.12.2013 r. dotycząca zmiany sposobu numerowania umów i rachunków.

5) Informacje o wysokości uzyskanych przychodów: 1 971 902,92 PLN

6) Informacja o poniesionych kosztach na:

- a) realizację celów statutowych – 1 771 929,41 PLN
- b) administracja (czynsze, opłaty telefoniczne, pocztowe itp.) – 142 419,74 PLN
- c) działalność gospodarcza – 0 PLN
- d) pozostałe koszty (finansowe) – 20 986,31 PLN

7) Dane o:

- a) liczbie osób zatrudnionych w fundacji z podziałem według zajmowanych stanowisk i z wyodrębnieniem osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej.

W 2013 r. Fundacja dla realizacji programów zatrudniała:

- 19 prawników (8 na podstawie umowy o pracę oraz 11 na umowę zlecenie),
- 5 studentów (3 studentów Prawa i 2 studentów *European Studies*),
- 6 innych pracowników (2 na umowę o pracę i 4 na umowę zlecenie),
- 1 radcę prawnego na umowę zlecenie.

W swych działaniach Fundacja opierała się również na pracy 75 wolontariuszy (studentów prawa oraz tłumaczy) uczestniczących w programach poradnictwa prawnego oraz programach migracyjnych.

- b) łącznej kwocie wynagrodzeń wypłaconych przez fundację z podziałem na wynagrodzenia, nagrody, premie i inne świadczenia, z wyodrębnieniem całości tych wynagrodzeń osób zatrudnionych wyłącznie w działalności gospodarczej.

Łączna kwota wynagrodzeń: 1 209 928, 38 PLN

- Umowy o pracę: 446 438,22 PLN
- Umowy zlecenia: 693 330,16 PLN
- Umowy o dzieło: 68 360 PLN

- c) wysokości rocznego lub przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego łącznie członkom zarządu i innych organów fundacji oraz osobom kierującym wyłącznie działalnością gospodarczą z podziałem na wynagrodzenia, nagrody premie i inne świadczenia,

0,00 PLN (członkowie zarządu nie pobierali wynagrodzenie z tytułu kierowania Fundacją)

- d) wydatkach na wynagrodzenia z umów zlecenia: 693 330,16 PLN

e) udzielonych przez Fundację pożyczkach pieniężnych, z podziałem według ich wysokości, ze wskazaniem pożyczkobiorców i warunków przyznania pożyczek oraz z podaniem podstawy statutowej udzielania takich pożyczek,

0,00 PLN

f) kwotach ulokowanych na rachunkach bankowych ze wskazaniem banku,

Nie dotyczy

g) wartości nabytych obligacji oraz wielkości objętych udziałów lub nabytych akcji w spółkach prawa handlowego ze wskazaniem tych spółek,

0,00 PLN

h) nabytych nieruchomościach, ich przeznaczeniu oraz wysokości kwot wydatkowanych na nabycie,

Fundacja nie nabyła nieruchomości.

i) nabytych pozostałych środkach trwałych,

0,00 PLN

j) wartość aktywów i zobowiązań fundacji ujętych we właściwych sprawozdaniach finansowych sporządzonych dla celów statystycznych,

aktywa: 252 035,48

pasywa: 252 035,48

8. Dane o działalności zleconej fundacji przez podmioty państwowe i samorządowe oraz o wyniku finansowym tej działalności.

W okresie 1 sierpnia - 31 grudnia 2013 r. Fundacja realizowała projekt współfinansowany ze środków Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego (budżet państwa). Koszty realizowanego projektu równały się przychodom.

W okresie 1 kwietnia - 31 grudnia 2013 r. Fundacja korzystała ze wsparcia realizowania zadania publicznego ze środków gminy Lublin. Koszty realizowanego projektu równały się przychodom.

9. Informacje o rozliczeniach fundacji z tytułu ciężących zobowiązań podatkowych, a także informację w sprawie składanych deklaracji podatkowych.

Fundacja nie ma zaległości w płaceniu podatków, składa deklaracje roczne podatkowe PIT, CIT.

10) Kontrole

a) W dniach 21-22 maja 2013 r. Komisja Europejska przeprowadziła audyt projektów „**Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów**” (5/2/EFI/2008) oraz „**Integracja cudzoziemców na Lubelszczyźnie**” (6/2/EFI/2008). Kontrolowana była dokumentacja związana z realizacją projektów oraz dokumentacja dotycząca płatności. Wyniki przeprowadzonego postępowania zostaną przedstawione Fundacji w 2014 r.

b) W dniach 30 lipca 2013 r. - 1 sierpnia 2013 r. Przeprowadzono kontrolę projektu „**Bezpłatne poradnictwo prawne i obywatelskie w powiatach krasnostawskim, kraśnickim i świdnickim**”. Zakres kontroli obejmował prawidłowość rozliczeń finansowych, kwalifikowalność wydatków dotyczących personelu projektu, sposób rekrutacji oraz kwalifikowalność uczestników projektu, sposób przetwarzania danych osobowych uczestników projektu, zgodność danych przekazywanych we wniosku o płatność z dokumentacją dotyczącą realizacji projektu, poprawność zastosowania zasady konkurencyjności, poprawność udokumentowania rozeznania rynku, prawidłowość realizacji działań informacyjno – promocyjnych, zapewnienie właściwej ścieżki audytu, sposób prowadzenia i archiwizacji dokumentacji projektu.

W ramach przeprowadzonej kontroli nie stwierdzono uchybień oraz nieprawidłowości.

c) W roku 2013 miała miejsce jedna wizyta monitoringowa WWPE przeprowadzona w projekcie „**Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie II**” (monitoring merytoryczny w kwietniu 2013 r. monitoring finansowy w grudniu 2013 r.). WWPE stwierdziła, że realizacja projektu przebiega prawidłowo.

Podsumowanie

W 2013 roku Instytut na rzecz Państwa Prawa kontynuował większość swoich działań w strategicznych dla siebie obszarach: poradnictwo prawne i obywatelskie dla osób ubogich, pomoc prawna dla uchodźców i migrantów oraz program ochrony praw podstawowych. Kontynuował również działalność analityczno badawczą i współpracę międzynarodową. Nasza Biblioteka Migracyjna zwiększyła się o wiele cennych pozycji książkowych. Jesteśmy przekonani, że w chwili obecnej dysponujemy jedną z najlepszych migracyjnych kolekcji bibliotecznych w Polsce.

Rok 2013 to kontynuacja działań w obszarze nieodpłatnej pomocy prawnej (Lubelskie Centrum Bezpłatnych Porad Prawnych im. Eweliny Milczanowskiej, Program Uchodźczy oraz Program Migracyjny). Z naszej pomocy skorzystało kilka tysięcy klientów. Utrzymanie znaczącego wzrostu ilości spraw było możliwe dzięki dużemu zaangażowaniu wolontariuszy (studentów prawa lubelskich uczelni oraz aplikantów radcowskich i notarialnych). W roku tym

zakończyliśmy jednak stałą obecność naszych punktów bezpłatnych porad dla osób niezamożnych w powiecie krasnostawskim, świdnickim i krańickim.

Fundacja nabyła również wiele cennych doświadczeń przy realizacji projektów migracyjnych (Lubelska Regionalna Sieć Wsparcia Imigrantów II, Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie, Wsparcie Dobrowolnych Powrotów na Lubelszczyźnie), które pozwalają poszerzyć zakres naszej działalności o nowe obszary oraz tworzyć i rozwijać współpracę międzyinstytucjonalną (w tym również międzynarodową w zakresie pomocy obywatelom państw trzecich).

Ważnym atutem Fundacji jest dobra współpraca z Wydziałem Prawa, Prawa Kanonicznego i Administracji KUL. W roku 2013 układała się ona bardzo dobrze. Jej owocami była konferencja „Cudzoziemcy w Polsce: między integracją a wykluczeniem”, seminarium „Stosowanie detencji wobec cudzoziemców” oraz wykład Nikolasa Nikasa „Be courages!”. Kontynuowana była również współpraca z Wyższą Szkołą Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie, z którą realizujemy projekt „Integracja Cudzoziemców na Lubelszczyźnie II”.

Instytut na rzecz Państwa Prawa kolejny rok rozwijał się w sposób zrównoważony. Jest to zasługą wszystkich dotychczasowych pracowników i wolontariuszy Fundacji, dzięki którym Instytut na rzecz Państwa Prawa jest dziś jedną z najważniejszych organizacji pozarządowych w naszym kraju.

Fundacja
Instytut na Rzecz Państwa Prawa
20-023 Lublin, ul. Chopina 14/70
tel./fax +48 81 743 68 05
NIP 712-27-09-967, REG. 432322189

Fundacja
Instytut na Rzecz Państwa Prawa
PREZES ZARZĄDU
Tomasz Sieniow
Tomasz Sieniow

Monika Rzesut
Anna Wojcik
o.c.f.m.

